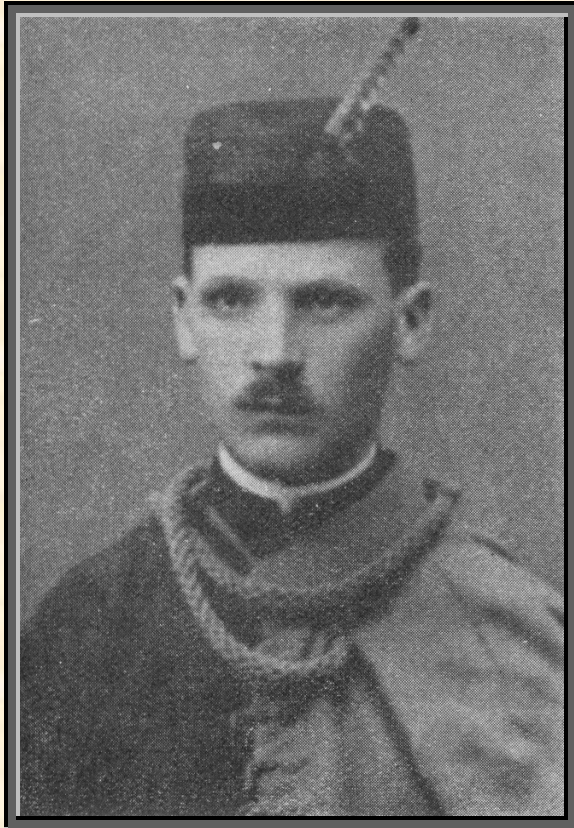


Slavomír Kratochvíl – první oběť za svobodu národa



Slavomír Kratochvíl popravený na počátku světové války 23. listopadu 1914 stanným válečným soudem rakouským. Narozen v Trnavě u Vizovic. Byl techn. úředníkem fy Heinika dědici

Když za měsíc po výstřelech v Sarajevě 28. června 1914, jimiž byl zavražděn následník rakouského trůnu Ferdinand d'Este, byla vypovězena Rakouskem válka Srbsku, tázalo se mnoho dobrých českých lidí, ba skoro celý národ český, co bude dále, neboť všichni byli přesvědčeni, že tím je vypovězena válka na život a na smrt Slovanstvu, hlavně Slovanům, žijícím v rámci říše rakouské pod jhem habsbursko-germánským. Věci spěly rychle za sebou, napětí rostlo. Rusko stává se na pomoc Srbsku a v tomto chaosu ozývají se hlasy, jak se zachová český národ, zda půjde pod prapory svých třístaletých utiskovatelů proti svým slovanským bratrům, či vzepře-li se a postaví na odpor po boku slovanských bratrů.

Ne, že by scházelo odvahy v jádru českého lidu, ale nepřipravené nás našla ta doba. Čeští lidé byli postaveni proti svým slovanským bratrům na frontách.

Jako všude jinde i v Přerově ti, kdož zůstali, prožívali ten zmatek. A když Rusové svým náporem v září 1914 dostali se za Krakov, mluvilo se již o tom, jak Rusy uvítáme. Hovořeno bylo o našem osvobození, jehož se nám mělo dostat od bratrů Rusů, a tu i Slavomír Kratochvíl ve svém nadšení, jsa mlád a vychován v duchu českém a touze po svobodě národní, počal kolem sebe tvořiti kroužek nadšenců pro toto osvobození.

Nynější prezident profesor Masaryk octl se za hranicemi a tam se snažil získati přátele pro naši samostatnost, avšak těžká byla jeho posice, když čeští vojáci bojovali pod prapory rakouskými a ti, co zbyli, nemohli podniknouti žádnou akci proti staletým utiskovatelům českého národa.

Slávek Kratochvíl dostal do rukou ruský manifest, kterým slibována Cechům svoboda. Manifest rozmnožil zároveň s protirakouskou básní a tyto se svými přáteli rozšiřoval. S počátku jen mezi nejvěrnějšími v Přerově. Později se však manifest pašoval do vlaků s českými vojáky, jedoucími na frontu i s fronty. Když se věc prozradila, Slavomír Kratochvíl se třemi přáteli (Klabazna Fr., Stejskal Vlád., Fárek Vojt.) byl 18. listopadu 1914 zatčen a postaven před náhlý válečný soud v Moravské Ostravě pro velezradu. Po nich za dva dny přiveden k těmuž soudu i Frant. Radoušek, který přijel do Mor. Ostravy, aby se uvězněným postaral o právní zástupce. Zatím byl ve vlaku zatčen a dodán taktéž k soudu a později odsouzen pro velezradu a vězněn na pevnosti v Komárně.

Pátý den po zatčení, 23. listopadu 1914, bez veškerých výsledků postaveni byli Přerováci před náhlý soud. Slavomír Kratochvíl nebojácně hájil své české smýšlení a prohlásil, že kdyby všechny dobré české lidi pozavírali a postříleli, že povstanou noví a noví, kteří českou věc dovedou k vítězství. Po celodenním líčení

Zapomenutý Přerov

odsouzen Kratochvíl k trestu smrti a za dvě hodiny v 6 hodin večer po prohlášení rozsudku popraven. Ostatní byli vězněni a internováni.

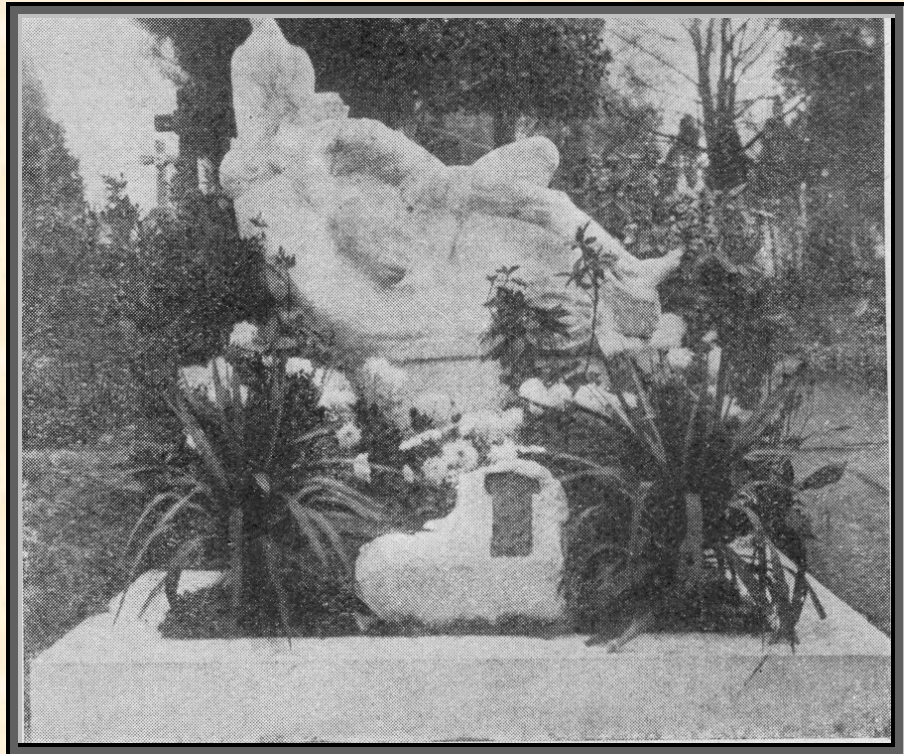
Po zatčení těchto pěti bylo město Přerov dáno na index měst nespolehlivých. Stále prohlídky u veřejných i spolkových činitelů odstrašovaly od protirakouských akcí. Přerovští byli c. k. úřady přímo komandováni k účasti na různých loyálních projevech. Občanstvo bylo jako zakřiknuto, ale mezi věrnými, dobrými českými lidmi v kroužcích doutnala jiskřička naděje na lepší příští národa, v něž věřil i Slávek Kratochvíl.

„Poprava Kratochvílova rozhodla,“ tak píše prof. prezident Masaryk ve svých pamětech. Ano, rozhodla pro aktivní zásah zahraničního odboje za osvobození národa - pro jeho svobodu. Zde byl důkaz, že pro své národní smýšlení jsou čeští lidé popravováni a odsuzováni na mnoho let do žalářů, které byly přeplněny českými lidmi.

Pro město Přerov je významné, že právě zde projevil se první záblesk vnitřního odboje proti utlačovatelům národa. Zde byla jiskra, jež zapálila a která zažehla zápas pro osvobození národa. Výslednicí zápasu bylo utvoření legií, boj, vítězství a svoboda.

Po převratu byl Slavomír Kratochvíl převezen do Přerova a zde na hřbitově na čestném místě vykázán mu k odpočinku rov. Sokolstvo zbudovalo mu pomník, důstojný velkého muže, který pro národ dovedl dáti to nejdražší — život.

Město Přerov převzalo opatrování rovu a tak prosba SI. Kratochvíla: „Nezapomeňte na mne, až budete svobodni,“ byla důstojně splněna. SI. Kratochvíl je mezi svými v Přerově, kteří nezapomínají.



Pomník Slav. Kratochvíla na městském hřbitově v Přerově

Zdroj: Přerovsko-Kojetínsko (1933)